

TERVEYDENHUOLLON MATKOJEN SIIRTÄMINEN MAAKUNTIEN KORVAUS- JA JÄRJESTÄMISVASTUULLE

Kari Paaso, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

- Reformiministeriryhmä päätti keväällä 2018, että Kelan korvaamien terveydenhuollon matkojen järjestäminen ja rahoitus siirtyy maakuntien vastuulle
- Asiaa valmisteltiin sote-erillisjoryn nimittämässä työryhmässä
- Työryhmän toimikausi kesti vuoden 2018 loppuun

VALMISTELUN LÄHTÖKOHTIA

- Säilytetään nykytilaa mahdollisimman paljon
- Seurataan asiakasmaksulakia mahdollisimman paljon
- Kustannusneutraalisuus?
- Asiakkaiden yhdenvertaisuus vs. maakuntien itsehallinto
- Tietojärjestelmien miettiminen mukana valmistelussa alusta alkaen

NYKYTILAN PERUSPERIAATTEET

- Kela korvaa terveydenhuoltoon ja kuntoutukseen tehdyistä matkoista aiheutuneita kustannuksia
- Korvataan ensisijaisesti julkisen liikenteen käytöstä aiheutuneita kustannuksia
- Tietyin edellytyksin (sairaus, vamma, liikenneolosuhteet) korvataan myös esim. oman auton tai taksin käytöstä aiheutuneita kustannuksia
 - Taksimatkat korvataan kuitenkin vain, jos taksi on tilattu Kelan kanssa sopimuksen tehneestä tilausvälityskeskuksesta
- Kelalla ei ole vastuuta järjestää asiakkaalle matkaa terveydenhuoltoon

TULEVAISUUDEN PERUSPERIAATTEET

- Maakunta korvaisi terveydenhuoltoon ja kuntoutukseen tehdyistä matkoista aiheutuneita kustannuksia
 - Korvaus sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut käyttäen halvinta käytettävissä olevaa matkustustapaa (yleensä julkinen liikenne)
 - Tietyin edellytyksin (sairaus, vamma, liikenneolosuhteet) korvattaisiin myös esim. omalla autolla tehtyjä matkoja
 - Omavastuu ja vuosiomavastuu pysyisivät samoina (25 ja 300 euroa)
- Merkittävä ero nykytilaan nähden olisi se, että maakunnalla olisi lisäksi velvollisuus järjestää matka sellaiselle asiakkaalle, joka ei pysty käyttämään julkista liikennettä em. syistä ja joka ei myöskään käytä esim. omaa autoa
 - Maakunta saisi itse päättää, miten järjestää kuljetuksen (esim. taksi tai sairaalabussi)

MATKAN KORVAAMISESTA JA JÄRJESTÄMISESTÄ VASTAAVA MAAKUNTA

- Matkan korvaamisesta vastaisi aina asiakkaan kotimaakunta
- Matkan järjestämisestä vastaava maakunta vaihtelisi, koska matkoja ei tehdä vain yhden maakunnan sisällä
 - Matka tehtäisiin asiakkaan kotimaakunnassa tai kotimaakunnasta toiseen maakuntaan → kotimaakunta vastaisi järjestämisestä
 - Matka tehtäisiin kokonaan toisessa maakunnassa (esim. kiireellinen hoito) tai oleskelumaakunnasta kotimaakuntaan → oleskelumaakunta vastaisi järjestämisestä
 - Ns. matkamaksun perisi kuitenkin aina asiakkaan kotimaakunta

MATKAN KORVAAMISESTA JA JÄRJESTÄMISESTÄ VASTAAVA MAAKUNTA

- Maakunnat voisivat tuottaa matkat itse tai yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa taikka hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta
- Nähtäväksi jää, haluavatko maakunnat yhdistellä terveydenhuollon matkoja sosiaalihuollon matkoihin vai tuottaa terveydenhuollon matkat yhdessä esim. yhteistoiminta-alueittain (laki ei ainakaan saisi estää yhdistelyä!)
- Ongelma maakuntarajan ylittävissä matkoissa, jos maakunnat eivät tuottaisi matkoja yhdessä: taksi ajaisi tyhjänä takaisin siihen maakuntaan, jolla menomatkaa koskeva järjestämisvastuu on ollut

MIHIN MATKA KORVATAAN

- Matkakustannukset korvattaisiin enintään sen mukaan, mitä matka olisi maksanut asiakkaan asuinpaikkaa lähimpään, maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvaa terveydenhuoltoa tuottavan palveluyksikön toimipisteeseen, jossa asiakas saa terveydentilansa edellyttämää hoitoa
 - Näin olisi myös silloin, jos matka olisi tehty valinnanvapauslain nojalla valittuun palveluyksikköön / työterveyshuoltoon / opiskeluterveydenhuoltoon
 - Rajoittaa käytännössä valinnanvapauden toteutumista (käytännössä sama kuin nykyisin)
 - Lähin toimipiste, jossa asiakas saa terveydentilansa edellyttämää hoitoa = tarvittaessa esteetön; jos tietyn sairauden hoito on keskitetty, niin matkat korvataan kyseiseen toimipisteeseen
- Sama periaate apuvälineissä ja kuntoutuksessa

MIHIN MATKA JÄRJESTETÄÄN

- Maakunta järjestäisi matkan asiakkaan:
 - asuinpaikkaa lähimpään maakunnan järjestämismääräykselle kuuluvaa terveydenhuoltoa tuottavaan palveluyksikköön, jossa asiakas saa terveydentilansa edellyttämää hoitoa / valinnanvapauslain nojalla valittuun palveluyksikköön
 - asuin- tai työpaikkaa lähimpään työterveyshuollon toimipisteeseen
 - asuin- tai opiskelupaikkaa lähimpään YTHS:n toimipisteeseen
- Jos matka järjestettäisiin kauemmas kuin asiakkaan asuinpaikkaa lähimpään palveluyksikköön, jossa asiakas saa terveydentilansa edellyttämää hoitoa, maakunta saisi periä asiakkaalta matkamaksun lisäksi ns. ylimenevät kuljetuskustannukset
 - ylimenevien kuljetuskustannusten periminen rajoittaa valinnanvapauden toteutumista
 - toisaalta ei voi olla niinkään, että asiakas saa maakunnan järjestämän kuljetuksen 25 eurolla esim. toiselle puolelle Suomea
- Samat periaatteet kuntoutuksen ja apuvälineiden osalta

TIETOJÄRJESTELMÄT

- Valtakunnallinen tietojärjestelmä on välttämätön, koska matkoja tehdään maakuntarajojen yli ja matkan järjestävä maakunta ei välttämättä ole se maakunta, joka perii asiakasmaksun
- Asiakasprofiilista olisi käytävä ilmi esim. se, jos asiakkaalla olisi oikeus maakunnan järjestämään kuljetukseen
- Maakuntien tietojärjestelmät on lisäksi saatava keskustelemaan työterveyshuollon ja YTHS:n tietojärjestelmien kanssa (Kanta?)
- Laki ei voi tulla voimaan ennen kuin tietojärjestelmät ovat kunnossa!

AIKATAULU

- Toimikausi vuoden 2018 loppuun
- Tammikuussa ylimääräinen kokous, jossa hyväksytään työryhmän loppuraportti
- Loppuraportti tulee olemaan muistio, jossa käsitellään eri vaihtoehtoja ja perustellaan, miksi työryhmä kannattaa tiettyä vaihtoehtoa (pykälät liitteeksi)
- Loppuraportti käsitellään reformiministeriryhmässä, joka päättää raportin jatkokäsittelystä